

การดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินและปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด

The Financial Risk Management Operation and Problem of Financial Risk Management of Village Fund in Roi Et Province

จूरวัลย์ ปักดีวุฒิ¹

Jureewan Pakdeewut¹

Received: 1 June 2021

Revised: 14 July 2021

Accepted: 4 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงิน และปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด และเปรียบเทียบการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินและปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดมีการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับมาก และมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับน้อย การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศและอาชีพ แตกต่างกันไป มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพในกองทุนหมู่บ้าน อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารความเสี่ยงจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพในกองทุนหมู่บ้าน อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การดำเนินงานบริหารความเสี่ยง, ปัญหาการบริหารความเสี่ยง, กองทุนหมู่บ้าน

Abstract

This research aims to study financial risk management operations and financial risk management problems of village fund in Roi Et province, comparison of financial risk management operations and risk management problems classified by personal information. Data were collected with questionnaires. Data were analyzed by descriptive statistics, t-test and F test. The research results showed that the village fund has a high level of financial risk management operation

¹ อาจารย์ประจำ, คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹ Lectures, Business Administration and Accountancy, Roi Et Rajabhat University

and has a minimal level of financial risk management problems. Comparison of opinions on risk management operations classified by personal information showed that respondents with different genders, occupations, had no different opinions. Respondents with village fund status, age, education level and different incomes had different opinions. Comparison of opinions on risk management problems classified by personal information showed that respondents with different genders and occupations had no different opinions. Respondents with village fund status, age, education level and different incomes had different opinions.

Keyword: Risk Management Operation, Risk Management Problems, Village Fund

บทนำ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ถูกจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2544 ตามนโยบายรัฐบาลเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากในระดับชุมชน โดยมีการจัดสรรเงินทุนให้แก่หมู่บ้านทั่วประเทศ หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท รวม 70,865 หมู่บ้าน และชุมชนเมืองประมาณ 4,000 ชุมชน จนกระทั่งในปี 2564 มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศรวม 79,556 กองทุน จำแนกเป็นกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 75,000 กองทุน กองทุนชุมชนเมือง จำนวน 3,857 กองทุน กองทุนชุมชนทหาร จำนวน 738 กองทุน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศมีสมาชิกจำนวน 12,827,938 คน และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 1,116,648 คน (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2564: 2)

เงินทุนหมุนเวียนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั่วประเทศในปี 2564 มีจำนวนสูงถึง 339,958 ล้านบาท โดยเป็นเงินจัดสรรจากรัฐบาล จำนวน 44,885 ล้านบาท เงินออม/หุ้น/เงินฝากของสมาชิก จำนวน 19,401 ล้านบาท เงินจากผลการดำเนินงาน จำนวน 14,037 ล้านบาท ซึ่งกองทุนได้นำไปสมทบกองทุน ประสานความเสี่ยง จัดสวัสดิการสาธารณประโยชน์ ตอบแทนสมาชิก และค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกองทุน รวมถึง

เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน (ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารกรุงไทย) จำนวน 30,009 ล้านบาท (นที ขลิบทอง, 2564)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศโดยมีวัตถุประสงค์ 5 ประการ ประกอบไปด้วย 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน สำหรับการลงทุน พัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน 2) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความสามารถจัดระบบเงินกองทุนบริหารจัดการเงินกองทุน 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตัวเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง การเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง 4) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานราก 5) เสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตเกิดศักยภาพ ความเข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนเมือง (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2563: ออนไลน์)

ภายใต้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีความเปลี่ยนแปลงสูง กองทุนหมู่บ้านมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยมีขนาดเงินกองทุนที่เพิ่มขึ้นมาจากเงินสนับสนุนของภาครัฐและเงินที่ได้จาก

กำไรของกองทุน ทำให้กองทุนหมู่บ้านต้องพัฒนาตนเองด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานและการบริหารความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาในเรื่องของการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งเป็นผลอันเนื่องมาจากความไม่แน่นอนซึ่งเป็นปัจจัยที่องค์กรทุกประเภทต้องเผชิญกับความเสี่ยง ซึ่งเป็นโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหลความสูญเสียหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร โดยความเสี่ยง จำแนกได้ 4 ลักษณะคือ 1) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) เช่น การเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย ตลาด ภาพลักษณ์ ผู้นำ ชื่อเสียง ลูกค้านี้ เป็นต้น 2) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องระดับปฏิบัติการ (Operational Risk) เช่น กระบวนการ เทคโนโลยี และคนในองค์กร เป็นต้น 3) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงิน (Financial Risk) เช่น การผันผวนทางการเงินสภาพคล่อง อัตราดอกเบี้ย ข้อมูลเอกสารหลักฐานทางการเงิน และการรายงานทางการเงินบัญชี เป็นต้น 4) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในด้านความปลอดภัย จากอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน (Hazard Risk) เช่น การสูญเสียทางชีวิตและทรัพย์สินจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการก่อการร้าย เป็นต้น (จิรพร สุขเมธีประสิทธิ์, 2556: 45-46)

การดำเนินงานภายใต้สถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงย่อมต้องเผชิญกับความเสี่ยง แต่หากองค์กรมีการวิเคราะห์สภาพและปัญหาของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ย่อมทำให้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานเพื่อกำหนดกลไกในการบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้องค์กรสามารถจัดการกับความไม่แน่นอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนำไปสู่การเพิ่มระดับขีดความสามารถในการสร้าง

มูลค่าให้กับองค์กรทำให้องค์กรอยู่รอดได้อย่างยั่งยืนต่อไป

จังหวัดร้อยเอ็ด มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้งสิ้น 2,459 กองทุนเป็นนิติบุคคลแล้ว จำนวน 2,397 กองทุน ได้รับการเพิ่มทุนไปแล้ว 1,852 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 77.35 สูงอันดับ 2 ของประเทศ รองจากจังหวัดเลย (สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2564) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงิน และปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งจะทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินในระดับชุมชนฐานราก ให้มีความมั่นคง และเข้มแข็งยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงิน และ ปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด

2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงิน และปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานการกองทุนแตกต่างกัน

วิธีการศึกษา

การวิจัยการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงิน และ ปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรคือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด 2,459 กองทุน (สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่าง ด้วยวิธีของ Yamane (1973: 727-728) ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 345 กองทุน เลือกตัวอย่างโดยแบ่งตามสัดส่วนของประชากรใน 20 อำเภอของจังหวัดร้อยเอ็ด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพในกองทุนหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของกองทุนหมู่บ้าน ตามกรอบการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (สทบ.) 4 ด้าน คือ ด้านกลยุทธ์ ด้านกาผดำเนินงาน ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 4 ด้านคือ ปัญหาด้านสถานที่ในการปฏิบัติงาน ปัญหาด้านการดำเนินงาน

ปัญหาด้านการเงิน และปัญหาด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินในระดับมาก

3 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินในระดับน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม
ดำเนินการหาความตรง (Content Validity) ของ
แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 คนประเมิน แล้วคำนวณหาค่าความ
เที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index
Of Item Objective Congruence) (Rovinelli &
Hambleton, 1997: 49-60) ซึ่งแบบสอบถามของ
การวิจัยครั้งนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00
จากนั้นทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของ
แบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่ผ่าน
การประเมินความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลอง
ใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาหา
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่า
สัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's
Alpha Coefficient) (Cronbach, 1970: 161)
โดยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินความเที่ยง
สัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค ดังนี้ (ศิริชัย
กาญจนวาสี, 2544: 35-50)

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α) การแปล
ความหมาย ระดับความเที่ยง

มากกว่า .9 ดีมาก

มากกว่า .8 ดี

มากกว่า .7 พอใช้

มากกว่า .6 ค่อนข้างพอใช้

มากกว่า .5 ต่ำ

น้อยกว่า หรือ เท่ากับ .5 ไม่สามารถรับ
ได้

ทั้งนี้แบบสอบถามมีระดับความเชื่อมั่นทั้ง
ฉบับ 0.946 อยู่ในระดับดีมาก โดยมีความเชื่อมั่น
รายด้านดังนี้

- ด้านกลยุทธ์ 0.832 (ดี)

- ด้านการดำเนินงาน 0.839 (ดี)

- ด้านการเงิน 0.824 (ดี)

- ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ 0.718
(พอใช้)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย
แบ่งสัดส่วนตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรใน
จังหวัดร้อยเอ็ด 20 อำเภอ แล้วให้ผู้ช่วยวิจัยเก็บ
รวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2564

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์
ของข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามแล้ว
นำมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์
โปรแกรมวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์วิเคราะห์
หาค่าสถิติต่างๆ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ
แบบสอบถามเป็นข้อมูลประเภทนามบัญญัติ
(Nominal Scale) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ
แจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ
(Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินงานบริหาร
ความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน เป็น
แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5
ระดับตามแบบของลิเคิร์ท วิเคราะห์ข้อมูลโดย
การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนด
เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 111)

ค่าเฉลี่ย แปลความหมาย

4.51–5.00 กองทุนหมู่บ้านมีการดำเนิน
งานบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับมาก
ที่สุด

3.51–4.50 กองทุนหมู่บ้านมีการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับมาก

2.51–3.50 กองทุนหมู่บ้านมีการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับปานกลาง

1.51–2.50 กองทุนหมู่บ้านมีการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับน้อย

1.00–1.50 กองทุนหมู่บ้านมีการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 111)

ค่าเฉลี่ย แปลความหมาย

4.51–5.00 มีปัญหาในการบริหารความเสี่ยงในระดับมากที่สุด

3.51–4.49 มีปัญหาในการบริหารความเสี่ยงในระดับมาก

2.51–3.49 มีปัญหาในการบริหารความเสี่ยงในระดับปานกลาง

1.51–2.50 มีปัญหาในการบริหารความเสี่ยงในระดับน้อย

1.00–1.50 มีปัญหาในการบริหารความเสี่ยงในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินและปัญหาในการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน จำแนกตามเพศและสถานภาพในกองทุนวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบแบบที ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) การเปรียบเทียบจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) หากพบความแตกต่างดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Different)

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 345 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.80 อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.80 รองลงมาอายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.80 ระดับการศึกษา ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58.00 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.0 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 66.10 รองลงมา ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 16.80 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.70 รองลงมา 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.30 และสถานภาพในกองทุน เป็นกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 85.80 เป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 14.20

2. การศึกษาการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ระดับการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด

การดำเนินงานบริหารความเสี่ยง	$\bar{x}$	S.D.	ความคิดเห็น
1. ด้านกลยุทธ์	4.02	0.59	มาก
2. ด้านการดำเนินงาน	3.94	0.61	มาก
3. ด้านการเงิน	3.95	0.67	มาก
4. ด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ	4.12	0.13	มาก
โดยรวม	3.99	0.52	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การดำเนินงานบริหารความเสี่ยงของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับดังนี้ ด้านการปฏิบัติ

ตามกฎหมายระเบียบ รองลงมาคือด้านกลยุทธ์ และด้านการเงิน

3. การศึกษาปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ระดับปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด

การดำเนินงานบริหารความเสี่ยง	$\bar{x}$	S.D.	ความคิดเห็น
ปัญหาด้านกลยุทธ์	2.64	1.02	ปานกลาง
ปัญหาด้านการดำเนินงาน	2.43	0.97	น้อย
ปัญหาด้านการเงิน	2.28	1.09	น้อย
ปัญหาด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ	2.43	1.16	น้อย
โดยรวม	2.43	0.97	น้อย

จากตาราง 2 พบว่า ปัญหาการบริหารความเสี่ยงของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือด้านกลยุทธ์ และอยู่ในระดับน้อยจำนวน 3 ด้าน คือด้านการดำเนินงาน ด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และ ด้านการเงิน

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามข้อมูล

ส่วนบุคคล ปรากฏผลดังนี้

4.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศพบว่าไม่แตกต่างกัน

4.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามอายุพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อดำเนินการเปรียบเทียบความ

แตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นว่าการลงทุนหมู่บ้านมีการดำเนินการบริหารความเสี่ยงทางการเงินในมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 41-50 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 20-30 ปี

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นว่าการลงทุนหมู่บ้านมีการดำเนินการบริหารความเสี่ยงทางการเงินในระดับมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

4.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามอาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกัน

4.5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่าผู้มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 มีความคิดเห็นว่าการลงทุนหมู่บ้านมีการดำเนินการบริหารความเสี่ยงทางการเงินมากกว่า ผู้มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และผู้มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า

10,000 บาท มีความคิดเห็นว่าการลงทุนหมู่บ้านมีการดำเนินการบริหารความเสี่ยงทางการเงินมากกว่าผู้มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท

4.6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามสถานภาพในกองทุน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามกลุ่มส่วนบุคคลปรากฏผลดังต่อไปนี้

5.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศ พบว่าไม่แตกต่างกัน

5.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามอายุ พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 20-30 ปี มีความคิดเห็นว่าการลงทุนหมู่บ้านมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 41-50 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 20-30 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านมากกว่าที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นว่าการลงทุนหมู่บ้านมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 41-50 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นว่าการลงทุนหมู่บ้านมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินมากที่สุดที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

5.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่างกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาในระดับมัธยม

5.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามอาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกัน

5.5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่าผู้มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 มีความคิดเห็นว่างกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินมากกว่าผู้มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท และผู้มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีความคิดเห็นว่างกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินมากกว่าผู้มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000

5.6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามสถานภาพในกองทุน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความคิดเห็นว่างกองทุนหมู่บ้านมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินมากกว่า

สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยดำเนินการสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1. การดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม ด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากกองทุนหมู่บ้านมีการจัดตั้งมานานกว่า 20 ปี มีการอบรม พัฒนาการการผู้รับผิดชอบกองทุนหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องโดยมีหน่วยงานที่กำกับดูแลโดยตรงคือ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (สทบ.) ซึ่งกระจายอยู่ตามภูมิภาค 13 สาขา และมีการติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดโดยประสานกับส่วนราชการของจังหวัดคือสำนักงานพัฒนาชุมชน ในการกำกับติดตาม ทั้งยังมีเครือข่ายธนาคารพาณิชย์ที่ช่วยกำกับดูแลกองทุนหมู่บ้านเป็นรายหมู่บ้านคือ ธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นการเกื้อหนุนและส่งเสริมให้กับกองทุนหมู่บ้านไปพร้อมกับเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำเมื่อกองทุนหมู่บ้านประสบปัญหาทางการเงิน อีกทั้ง สทบ. ยังได้จัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พร้อมให้การอบรมแก่กรรมการกองทุนเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องอันจะเป็นผลให้กองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งและยั่งยืน บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านซึ่งอยู่ในระดับสูงนั้นสะท้อนให้เห็นว่ามาตรการกำกับดูแลกองทุนหมู่บ้านดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ คล้องกับ ศักดิ์ชัย เสาะแสวง (2562: 31-43) พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

และชุมชนเมืองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของกองทุนในระดับมาก การประเมินความเสี่ยงด้วยกระบวนการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ยืมในระดับมาก ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกรรมการตรวจสอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในระดับมาก โดยปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเสี่ยงการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยใช้หลักความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายใน การประเมินความเสี่ยง การบริหารจัดการตอบสนองความเสี่ยง ระบบสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร และการติดตามผล และสอดคล้องกับอำนาจแสงโนรี (2554: 391-399) พบว่าการประเมินระดับความสามารถบริหารความเสี่ยงจากปัจจัยภายในของกองทุนหมู่บ้านจำนวน 18 ปัจจัยโดยรวมมีความสามารถในระดับมาก

2. การศึกษาปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีประสบการณ์ในการบริหารกองทุนมาอย่างต่อเนื่องเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านมาหลายสมัยโดยกรรมการกองทุนหมู่บ้านมักจะเป็นผู้นำชุมชนซึ่งเข้าใจพื้นฐานของสมาชิกและผู้รู้เป็นอย่างดี ทำให้สามารถบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่กรรมการกองทุนซึ่งรับผิดชอบด้านการเงินมีความรู้ความชำนาญในการจัดทำเอกสารประกอบรายงานทางการเงินมากขึ้นเพราะมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐมาให้คำแนะนำรวมถึงเข้ารับการอบรมอยู่เสมอประกอบกับหน่วยงานภาครัฐที่มีการติดตามการดำเนินงานของกองทุนอย่างใกล้ชิด มีการให้ความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงทางการเงินอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีการจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง วิเคราะห์ปัญหาความเสี่ยงของกองทุนหมู่บ้านและกำหนด

มาตรการเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงจากปัญหาที่พบในทุกปี

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน และ 4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารความเสี่ยงของกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวไม่ได้ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกองทุน โดยสมาชิกหรือกรรมการไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ประกอบอาชีพอะไร ต่างมีบทบาทต่อการดำเนินงานในกองทุนตามแนวทางที่ระเบียบกองทุนกำหนด ในขณะที่ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพในกองทุน อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็น แตกต่างกัน เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อบทบาทการดำเนินงาน หรือการมีส่วนร่วมในกองทุน เช่นการมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกกับการเป็นกรรมการ มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของกองทุนที่แตกต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานต่อกองทุนที่แตกต่างกัน ส่วนอายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นแตกต่างกันเพราะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ การรับรู้ปัญหา การเข้าใจสถานการณ์ และการคิดวิเคราะห์ของบุคคล ทำให้มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารความเสี่ยงของกองทุนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการมีสถานที่ดำเนินงานที่เหมาะสมและมีอุปกรณ์ เพียงพอ สอดคล้องกับปัญหาการบริหารความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยสูง

ที่สุดคือปัญหาด้านสถานที่ในการปฏิบัติงาน และ
เครื่องใช้สำนักงานไม่ทันสมัย แสดงให้เห็นว่า
ปัจจัยด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน
เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยง
ซึ่งจากการลงพื้นที่วิจัยพบว่ากองทุนหมู่บ้าน
ส่วนใหญ่ไม่มีสถานที่ปฏิบัติงานที่เหมาะสม บาง
กองทุนใช้บ้านของกรรมการเป็นสถานที่ปฏิบัติ
งาน บางกองทุนใช้พื้นที่ในวัด ไม่เป็นสัดส่วน
ทำให้การเก็บเอกสารไม่เป็นระบบมีความเสี่ยงที่
เอกสารสำคัญต่างๆ อาจสูญหายได้ จึงควรมีการ
จัดรูปแบบสถานที่ปฏิบัติงานให้เหมาะสม มีตู้จัด
เก็บเอกสารทางการเงินที่แยกหมวดหมู่เอกสาร
ชัดเจน ป้องกันการสูญหายของเอกสารต่างๆ
โดยเฉพาะเอกสารทางการเงิน เช่นสัญญากู้ยืม
ของสมาชิก ซึ่งหน่วยงานภาครัฐอาจมีการวาง
รูปแบบของระบบจัดเก็บเอกสารอย่างง่าย การ
ทำบัญชีรายการเอกสารสำคัญเพื่อตรวจสอบ
ป้องกันการสูญหาย รวมถึงการกำหนดรายการ
อุปกรณ์พื้นฐานที่กองทุนหมู่บ้านต้องมีเพื่อใช้เป็น

สำนักงาน เช่นโต๊ะทำงาน ตู้เอกสาร เครื่องคิดเลข
เครื่องคอมพิวเตอร์ 프린เตอร์ เป็นต้น โดยมีการ
สนับสนุนเงินทุนในการจัดตั้งสำนักงานกองทุน
หมู่บ้าน หรือในบางกองทุนที่มีความเข้มแข็ง
ก็สามารถจัดหาเองได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านการ
ดำเนินงานที่ส่งผลต่อความเสี่ยงทางการเงิน
ของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางสนับสนุน
การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านที่จะช่วยลด
ความเสี่ยงทางการเงิน เนื่องจากกองทุนหมู่บ้านมี
ขนาดเงินทุนที่เพิ่มขึ้นทุกปี โดยหลายๆ กองทุนมี
เงินสะสมมากกว่า 10 ล้านบาท ขณะที่สถานการณ์
ทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้กองทุนหมู่บ้านต้อง
เผชิญกับความเสี่ยงที่สูงขึ้น การที่ได้ทราบถึง
ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยง
จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้กองทุนสามารถบริหาร
งานได้อย่างเหมาะสมและหลีกเลี่ยงความเสี่ยง

ที่จะเกิดขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- จิรพร สุเมธีประสิทธิ์, มัทธนา พิพิธนาวรัตน์ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2556). *การบริหาร
ความเสี่ยงอย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล.
- นที ขลิบทอง. (2564). *บทความพิเศษ: การขับเคลื่อนกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ตามแนวพระราช
สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2564, จาก <https://www.isoc5.net/trendings/view/>.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศักดิ์ชัย เสาะแสง. (2562). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในเขต
อำเภอหนองเสือและอำเภอดอนหลวงจังหวัดปทุมธานี: การวิเคราะห์โดยใช้หลักความ
รับผิดชอบทางสังคม. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 11(1), 31-43.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:
บุญศิริ การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2564). *ประวัติความเป็นมา*. สืบค้น

เมื่อ 10 มีนาคม 2564, จาก <http://www.villagefund.or.th/aboutus>.

อำนวยการ แสงโนรี. (2554). ปัจจัยเสี่ยงและความสามารถบริหารความเสี่ยงของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี 2554, การพัฒนาอนาคตชนบทไทย: ฐานรากที่มั่นคงเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน, 27-29 มกราคม 2554: 391-399.

Cronbach, L.J. (1970). *Essentials of psychological test* (5th ed.). New York: Harper Collins.

Rovinelli, R.J. & Hambleton, R.K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed). New York: Harper and Row Publications.